

Uitvoeringsprogramma duurzaamheid Eersel 2017-2020

Uitvoeringsprogramma duurzaamheid Eersel 2017-2020

In opdracht van	Gemeente Eersel
Opgesteld door	Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant Postbus 8035 5601 KA Eindhoven
Auteur ODZOB Auteur gemeente Eersel	Erica Derijcke Dide Kuunders
Datum	22 augustus 2017
Status	definitief

Inhoud

1. Inleiding	4
2. Uitvoering	4
3. Communicatie	5
4. Financiering	6
5. Monitoring.....	7

1. Inleiding

Gemeente Eersel heeft het Duurzaamheidsbeleid voor de periode 2017-2025 opgesteld. Voor de eerste periode van 4 jaar, 2017-2020 is bijgaand uitvoeringsprogramma opgesteld. Zowel in het beleid als in het uitvoeringsprogramma zijn de aanbevelingen verwerkt van de evaluatie van het tot nu toe uitgevoerde klimaatbeleid.

Bij de totstandkoming van dit stuk zijn verschillende partijen geraadpleegd, waaronder Zuidelijke Land- en Tuinbouw Organisatie (ZLTO), het Huis van de Brabantse Kempen, het Kempisch Ondernemers Platform (KOP), KempenEnergie, Alius Energy, de provincie Noord-Brabant en Enexis.

Er worden verschillende projecten en activiteiten uitgevoerd om Eersel te verduurzamen en duurzaamheidsambities te realiseren. In hoofdstuk 2 lichten we toe hoe we de uitvoering organiseren. Gemeente Eersel heeft zelf slechts beperkte rechtstreekse invloed op het realiseren van de duurzaamheidsambities. De inzet van alle stakeholders in en om Eersel is nodig om onze doelstellingen te halen, en daarom is communicatie erg belangrijk. In hoofdstuk 3 gaan we in op hoe we communicatie inzetten. Hoofdstuk 4 bevat de financiële paragraaf. In hoofdstuk 5 staat beschreven hoe we de monitoring aanpakken.

2. Uitvoering

In 2016 zijn we binnen de gemeentelijke organisatie gestart met de leerkring duurzaamheid. Hierin is kennis en energie gebundeld vanuit de hele organisatie. Vanuit verschillende disciplines werd samen gewerkt aan bewustwording, het ondersteunen van projecten uit het uitvoeringsprogramma, maar ook aan nieuwe, creatieve initiatieven. Nu duurzaamheid via de leerkring onder de aandacht is gebracht binnen alle teams, moet duurzaamheid verweven worden in de reguliere werkprocessen.

Het integreren van duurzaamheid in de bestaande werkprocessen is met de verbreding van het duurzaamheidsbeleid belangrijk. Daarom kiezen we ervoor om de verantwoordelijkheid voor het uitvoeringsprogramma bij verschillende medewerkers van de gemeente Eersel te leggen. De coördinatie en de evaluatie van het uitvoeringsprogramma duurzaamheid is belegd bij de beleidsmedewerker duurzaamheid. Deze stemt af met het verantwoordelijk afdelingshoofd en de portefeuillehouder duurzaamheid.

Samenwerking overheden

We hebben gezamenlijk met de andere Kempengemeenten (Bergeijk, Bladel, Oirschot en Reusel-De Mierden) de klimaatvisie waarin we streven naar de ambitie energieneutraliteit. We wisselen kennis en ervaring uit en werken gezamenlijk aan een aantal projecten. Die projecten worden in onderling overleg gekozen, waar het praktisch en efficiënt is om samen te werken. Ieder kwartaal is er een ambtelijk overleg (Ebeco) en stemmen de wethouders met elkaar af in het Poho-Kempenoverleg. In het Huis van de Brabantse Kempen is Energie geen thema meer, maar het wordt nog wel meegenomen in de advisering over subsidies in het Subsidieloket van het Huis. Klimaat en duurzaamheid is een van de onderwerpen van de Kempencommissie.

De 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant werken op verschillende wijzen samen aan duurzaamheid. Samen sta je sterker, bijvoorbeeld met lobbywerk of om middelen naar de regio te halen. In de Metropool Regio Eindhoven is duurzaamheid geen thema van een werkplaats. Er wordt echter wel gezamenlijk gewerkt aan verduurzaming doordat het in andere thema's wordt meegenomen, zoals via verduurzaming van mobiliteit in de Regionale Bereikbaarheidsagenda, een klimaatstresstest ten behoeve van de regionale Ruimtelijke Strategie en een zogenaamde kaartlaag Energie die benodigde ruimte voor duurzame energie opwekking in beeld brengt in de regionale Ruimtelijke Strategie. De wethouders van de gemeenten komen vier maal per jaar bij elkaar in een Gesprekstafel duurzaamheid om kennis en ervaringen uit te wisselen. Daarnaast werken de 21 gemeenten onder aanvoering van gemeente Waalre samen in een regionaal programma rondom Duurzaam wonen, bekostigd vanuit de VNG. Ook werken de 21 gemeenten samen in de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB). De ODZOB voert voor de gemeente wettelijke taken uit op het gebied van Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH). De ODZOB werkt aan structurele borging van het thema energie in VTH. De gemeenten werken samen aan materialen transitie in een werkgroep Afval. Gemeenten in de regio werken met Bureau Inkoop Zuidoost-Brabant (BIZOB) samen aan aanbestedingen waarin duurzaamheid wordt meegewogen.

Samenwerking met andere partijen

Als gemeente geven we het goede voorbeeld met verduurzamen. We hebben echter andere partijen nodig om de duurzaamheidsdoelstellingen te halen. De markt is aan zet. Omdat dat nog niet altijd vanzelf gaat, is het uitvoeringsprogramma voornamelijk gericht op het stimuleren, faciliteren van of scheppen van randvoorwaarden voor verduurzamingsinitiatieven in gemeente Eersel op bepaalde duurzaamheidsthema's. We gaan met partijen (Omgeving, Overheid, Onderwijs en Ondernemers) in overleg om concrete initiatieven op te halen, om partijen met elkaar te verbinden en waar nodig te faciliteren. Dit biedt ruimte voor innovatie, maar ook voor het grootschalig toepassen van bekende technieken.

3. Communicatie

Communicatie is essentieel in het realiseren van duurzaamheidsdoelstellingen. De gemeente Eersel kan de doelstelling van energieneutraliteit niet alleen realiseren. Alle inwoners, maar ook bedrijven, het onderwijs en andere overheden moeten meedenken en meewerken om voldoende initiatieven op te zetten.

Drie stappen: Bewustwording – gedragsverandering – successen vieren

De eerste stap in de communicatiestrategie is daarom bewustwording en het creëren van een draagvlak voor duurzaamheid. Het is belangrijk dat alle hierboven genoemde partijen de noodzaak van duurzaamheid inzien.

Als bewustwording is gecreëerd willen we aanzetten tot gedragsverandering. Een andere manier van nadenken over de toekomst en hoe we in de toekomst willen leven. We willen alle partijen handvaten aanbieden om stappen in richting duurzaamheid te kunnen zetten.

Ten slotte is het belangrijk om over belangrijke mijlpalen en behaalde resultaten te communiceren. De gemeente Eersel speelt een voortrekkersrol in duurzaamheid en wil door zelf een duurzame organisatie te zijn, een voorbeeld zijn voor andere organisaties, bedrijven en huishoudens.

Interne en externe communicatie

De communicatie splitsen we op in interne en externe communicatie.

De interne communicatie is gericht op de medewerkers van de gemeente Eersel, maar ook het college van Burgemeester en Wethouders en de raads- en commissieleden. Als organisatie nemen we de uitdaging van duurzaamheid aan. Dit vraagt om een andere manier van het invullen van processen en projecten. Hiervoor is een belangrijk om een gedeeld begrip en een gedeelde taal voor duurzaamheid te creëren. Met de gedeelde taal kunnen alle afdelingen passende strategieën ontwikkelen, met het gevolg dat duurzaamheid in het DNA van de organisatie terecht komt.

De externe communicatie is nodig voor het bevorderen van co-creatie. Door middel van externe communicatie willen we inwoners, bedrijven en andere organisaties betrekken bij de initiatieven van de gemeente, het faciliteren van nieuwe initiatieven en het bij elkaar brengen van partijen voor het realiseren van initiatieven. Om dit mogelijk te maken willen we een community platform aanbieden waar we de drie stappen van de communicatiestrategie kunnen laten werken. Het platform kan gebruikt worden voor bewustwording door het communiceren van de nieuwste informatie omtrent duurzaamheid. Het platform kan handelingsperspectieven aanbieden om als inwoner, bedrijf of organisatie energieneutraal te worden. Ook kunnen de partijen zich hier vinden om samen nieuwe initiatieven te ontplooiën. Daarnaast biedt het platform de mogelijkheid om behaalde resultaten extern te communiceren.

4. Financiering

Realiseren van duurzaamheidsdoelstellingen gaat gepaard met investeringen. Investeringen op het thema energie zullen zich op termijn terugverdienen, hetzij door het besparen op energiekosten, hetzij doordat de kosten om klimaatverandering te voorkomen vele malen lager liggen dan de kosten van alle mogelijke negatieve gevolgen. Ook geldt dat investeringen in maatregelen voor klimaatadaptatie zullen opwegen tegen de kosten als we geen actie ondernemen. Denk hierbij aan economische en materiële schade als gevolg van extreme klimaat- en weersveranderingen. Investeringen op het thema biodiversiteit geven een meerwaarde door bijvoorbeeld besparingen op zorgkosten, maatschappelijke baten zoals meer levensplezier en geluk, inkomsten uit recreatie, et cetera. Door te investeren in het scheiden van afval en door het opnieuw inzetten van materiaalstromen voorkomen we dat nieuwe grondstoffen gewonnen moeten worden met bijbehorende milieugevolgen- en kosten die nu vaak niet in de prijzen zijn verwerkt en die we afwentelen op toekomstige generaties. Daarnaast investeren we door een eerlijke prijs te betalen voor totstandkoming van producten en diensten in een eerlijke wereld wat maatschappelijke baten oplevert.

In de begroting wordt structureel €40.550 opgenomen voor uitvoering van klimaatbeleid. Dit budget wordt ingezet voor dekking van een deel van de uren voor uitvoering van dit duurzaamheidsprogramma. Voor 2017 is voor de leerkring duurzaamheid incidenteel €20.000 beschikbaar. Daarnaast hebben we via de voorjaarsnota voor dit uitvoeringsprogramma een budget voor investeringen geraamd voor 2018-2020, zie tabel 1:

Tabel 1 Investeringsbedrag

	2018	2019	2020
Uitvoeringsprogramma duurzaamheid	€ 125.000	€ 100.000	€ 150.000
Zonne-energie	€ 15.000		
Windenergie	€ 16.000		
Verduurzamen mobiliteit	€ 15.000	€ 10.000	€ 5.000
Bewustwording duurzaamheid	€ 19.000	€ 19.000	€ 19.000
Totaal	€ 190.000	€ 129.000	€ 174.000

5. Monitoring

We zetten monitoring in om zowel op het resultaat als op het proces bij te houden waar we staan en om indien nodig bij te sturen. Voor monitoring kunnen we openbare databronnen gebruiken, zoals de klimaatmonitordatabank (www.klimaatmonitor.databank.nl) en www.waarstaatjegemeente.nl. Duurzaamheid gaat gepaard met veel ontwikkelingen met betrekking tot technieken, in hoeverre de markt aanhaakt op het verduurzamen, op gebied van wet- en regelgeving en voor landelijke of provinciale aandacht voor het onderwerp. Monitoring is daarom nodig om te kunnen inspelen op die ontwikkelingen en technieken en om tijdig te kunnen bijsturen.

De uitkomsten van monitoring zullen behalve voor sturing ook gebruikt worden om te rapporteren aan het College en aan de Raad. Hiervoor wordt drie maal per jaar de stand van zaken opgemaakt aan de hand van de projectvoortgangsrapportage uitvoeringsprogramma duurzaamheid. Ook worden de monitoringsgegevens gebruikt om aan het publiek/stakeholders te laten zien wat de inspanningen van de gemeente opleveren en om het draagvlak te vergroten.